

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti

Številka: 060-15-2/2019/4
Ljubljana, 13. 2. 2019

Predlog

Z A P I S N I K

18. seje Interesne skupine negospodarskih dejavnosti, ki je bila v sredo, 6. 2. 2019, v sobi 209/II, v prostorih parlamenta Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je pričela ob 14.00 uri in zaključila ob 15.30 uri.

PRISOTNI:

- vodja interesne skupine: mag. Peter Požun,
- člani interesne skupine: dr. Matjaž Gams, Tone Hrovat, dr. Branka Kalenič Ramšak in Danijel Kastelic.

OPRAVIČENO ODSOTEN:

- član interesne skupine Janoš Kern.

OSTALI PRISOTNI:

- Breda Božnik, Špela Isop, Irena Kurinčič, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Pia Vračko, Maja Kostevc, Mirko Stopar, Ministrstvo za zdravje,
- Jernej Štromajer, Mojca Ločniškar, Rebeka Stanič, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Klavdija Štimec, Anka Oražem, Marija Arnuš, Irena Drmaž, Ministrstvo za finance,
- Vesko Andrić in Jernej Salecl, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Sejo je sklical in vodil vodja interesne skupine mag. Peter Požun.

Dnevni red (ZA 5, 0 PROTI):

- 1. Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (Rb2019), EPA 389-VIII¹**
- 2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-B) – nujni postopek, EPA 387-VIII**

¹ Obravnava s poudarkom na področjih znanstvene in raziskovalne dejavnosti, socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja, zdravstva, kulture, športa, visokega in višjega šolstva.

Ad 1)

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je obravnavala Predlog rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 (Rb2019), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Interesna skupina se je pri obravnavi predloga rebalansa proračuna za leto 2019 osredotočila predvsem na področja in politike posameznih ministrskih resorjev, ki so skladne z zastopanimi interesi v interesni skupini (znanstvena in raziskovalna dejavnosti, socialno varstvo, vzgoja in izobraževanje, zdravstvo, šport ter visoko in višje šolstvo).

Interesna skupina predlog rebalansa proračuna za leto 2019 **podpira** (5 ZA, 0 PROTI).

Interesna skupina je bila seznanjena s ključnimi spremembami v proračunu za leto 2019, tako z vidika splošnega kot posebnega dela proračuna. Interesna skupina na podlagi predstavitve izhodišč za pripravo rebalansa proračuna za leto 2019 z zadovoljstvom ugotavlja, da je Slovenija že peto leto zapored beležila gospodarsko rast, kar se odraža v izboljšanju stanja javnih financ, v okviru katerih Slovenija od leta 2017 beleži presežek sredstev (po oceni 0,8 % BDP v letu 2018 in 0,55 % BDP v letu 2019 za celoten sektor država). Ministrstvo za finance pojasnjuje, da so ugodnejši gospodarski in javnofinančni trendi ustvarili fiskalni prostor, ki ga je možno nameniti za krepitev domače potrošnje, preko izboljšanja dohodkovnega položaja prebivalstva, ter za krepitev domačih investicij z namenom krepitve dolgoročnega gospodarskega razvoja in stabilne gospodarske rasti.

Interesna skupina ugotavlja, da se z rebalansom proračuna za leto 2019 predvideva tako višje prihodke (ocenjeni na 10.353,7 milijonov evrov in so za 2,6 % višji v primerjavi s sprejetim proračunom za 2019 ter za 3,5 % višji od realizacije leta 2018) kot tudi višje odhodke (zaradi različnih sprejetih predpisov in sklenjenih dogovorov z reprezentativnimi združenji sindikatov so ocenjeni na 10.160 milijonov evrov, kar je skladno z zgornjo mejo odhodkov proračuna, ki jo je določil Državni zbor s konec decembra 2018 sprejetim Odlokom o spremembah Odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2018 do 2020 (OdPSD18–20-C); glede na sprejeti proračun za leto 2019 so proračunski odhodki višji za 4,8 %, od realizacije iz leta 2018 pa so višji za 700 milijonov evrov).

V letu 2019 se načrtuje proračunski presežek državnega proračuna v višini 193,6 milijona evrov ali 0,4 % bruto domačega proizvoda (v nadaljevanju: BDP), pomemben element pa predstavljata tudi znižanje izdatkov v okviru politike pokojninskega varstva (za 245 milijonov evrov) zaradi višjih predvidenih prihodkov iz naslova prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in posledično nižje obveze državnega proračuna za pokrivanje potreb pokojninske blagajne, ter nižji izdatki za servisiranje javnega dolga in upravljanje z denarnimi sredstvi (za 32 milijonov evrov) zaradi uspešnega upravljanja z dolgom države. V zvezi s slednjim interesna skupina izreka pohvalo vodenju makroekonomske politike v državi in smotrni odločitvi, da se kljub dobrim gospodarskim rezultatom ne odločamo za drastično znižanje zunanjega dolga, ampak v okviru rebalansa še vedno skrbimo tako za relativno nižanje obsega dolga v BDP kot za hkratna vlaganja in krepitev potrošnje, kar dokazano spodbuja nadaljnjo gospodarsko rast. Ministrstvo za finance v zvezi s tem dodatno pojasnjuje, da Slovenija v okviru evropskih pravil fiskalnega upravljanja izpolnjuje pravilo glede državnega dolga, ki dovolj hitro pada, ne zgolj v deležu BDP (projekcije kažejo, da bi njegov delež do 2022 lahko padel pod t. i.

magično mejo 60 % BDP) ampak tudi nominalno (v letu 2018 29,181 milijard evrov in v letu 2019 28,354 milijard evrov). Pomemben element znižanja dolga po pojasnilih Ministrstva za finance predstavljajo sredstva iz naslova privatizacije NLB, od katerih jih je bilo kar 90 % namenjenih znižanju državnega dolga.

Interesna skupina je bila seznanjena z načrtovanimi povečanimi odhodki v okviru politik, ki se dotikajo interesnih področij, ki jih zastopajo člani interesne skupine, kar pozdravlja. Pri tem interesna skupina posebej poudarja, da bodo dodatna finančna sredstva lahko bistveno prispevala k bolj optimistični klimi v državi na posameznih segmentih politik in posledično v celotni družbi. V preteklih, kriznih letih je namreč pretirano varčevanje na posameznih področjih pustilo negativne posledice, ponekod težko popravljive (npr. na področju investicij), predvsem pa se je negativno odrazilo v dojemanju in pričakovanih prebivalstva, zlasti mladih, glede prihodnosti Slovenije. Vsak korak v pozitivno smer zato lahko po mnenju interesne skupine doprinese k izboljšanju dosedanjih občutkov o neperspektivnosti naše družbe. Po mnenju interesne skupine je prav, da se zaznani pozitivni gospodarski trendi odrazijo na takšen način, da bodo pozitivnih učinkov družbenega napredka deležni vsi družbeni segmenti.

Interesna skupina navkljub zvišanju sredstev, ki bodo na voljo v okviru posameznih politik, izpostavlja nekaj še vedno problematičnih področij, ki se jih s trenutnim predlogom rebalansa ne rešuje oziroma vsaj ne v zadostni meri, in poziva k čimprejšnjemu ukrepanju.

Interesna skupina tako ugotavlja, da se sicer na ravni celotnega proračuna skupaj s transferji v letu 2019 načrtuje za 1,1 milijarde evrov investicijskih sredstev, kar je glede na realizacijo 2018 približno 30 % več, a je pri tem treba opozoriti, da se na več področjih (v osnovnem in srednjem šolstvu, v visokem šolstvu, zdravstvu in socialnem varstvu) soočamo z več kot desetletjem zamujenih priložnosti za investicije in obnove ponekod že precej dotrajanih stavb in opreme, predvsem na račun sprejema Zakona za uravnoteženje javnih financ. Tako na primer na področju vseh nivojev izobraževanja ne predstavlja problema samo popolno pomanjkanje novih investicij, ampak tudi skorajda neobstoječa sredstva za investicijsko vzdrževanje in nabavo nove opreme. Visoko šolstvo se na primer sooča s popolnoma neprimernimi razmerami za delo, tako kar se tiče prostorov kot opreme (na posameznih fakultetah si en računalnik deli tudi po pet oseb). Nekatero fakultete (npr. Filozofska fakulteta) prostorsko še nekako shajajo zgolj zato, ker so se generacije vpisanih študentov z leti zmanjšale, delovni pogoji pa kljub temu ostajajo nedostojni. Investicije ostajajo ključni zaviralec napredka tako na akademskem kot raziskovalnem področju, četudi se raziskovalci trudijo povezovati z različnimi inštituti in tako priti do ustrezne raziskovalne opreme oziroma se v čim večji meri vključevati v različne evropske projekte in na ta način pridobivati dodatna sredstva. Ob navedenih delovnih pogojih se težko pričakuje od slovenskega visokega šolstva, da bo visoko konkurenčno, kakovostno, kompetentno in primerljivo z najboljšimi univerzami na mednarodnem nivoju, zato so investicije po mnenju interesne skupine zagotovo eden od ključnih elementov razvoja na tem področju.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), ki se je že v okviru navedenega rebalansa trudilo zagotoviti čim več sredstev za investicije, pritrjuje ugotovitvam interesne skupine in napoveduje, da se bo trudilo zagotoviti čim več sredstev za investicije v prihodnjih proračunskih načrtih. Kot dokaz o pomanjkanju

sredstev navaja, da je bil zadnji razpis za so-financiranje obnov osnovnih šol in vrtcev leta 2011, na izgradnjo NUK II pa na primer čakamo že od leta 1994, od sprejetja posebnega zakona ravno s tem namenom. MIZŠ dodatno pojasnjuje, da bo večina investicijskih sredstev na nivoju visokega šolstva v 2019 namenjenih za reševanje prostorske problematike umetniških akademij, predvsem AGRTF (6 milijonov od sicer 8 milijonov vseh predvidenih investicijskih sredstev) ter nekaterih drugih manjših projektov, kar pomeni, da infrastrukturne težave ostalih deležnikov na področju izobraževanja ostajajo njegova pereča točka.

Interesna skupina opozarja, da se je tudi na področju zdravstva v času recesije v zgradbe in opremo javnih zdravstvenih zavodov vlagalo zelo malo, navkljub povečanim potrebam prebivalstva in nenehnemu tehnološkemu napredku, povezanemu z novimi, sodobnejšimi aparaturami. Interesna skupina na podlagi zastavljenega vprašanja o ocenjenih potrebah po sredstvih za investicije v javne zdravstvene zavode ugotavlja, da Ministrstvo za zdravje (MZ) navedene potrebe na sekundarnem in terciarnem nivoju ocenjuje v višini 750 milijonov evrov. Navedena ocena po pojasnilih MZ zajema zgolj investicijsko vzdrževanje obstoječih kapacitet ter tehnološko nadgradnjo in ne vključuje posebnih projektov kot sta gradnja novega kliničnega centra v Ljubljani in predlagana izgradnja nove regijske bolnice na Gorenjskem. Na letnem nivoju bi po oceni MZ za investicije potrebovali od 100 do 150 milijonov, če bi želeli v roku 10 let zdravstveni sistem primerljivo približati evropski ravni, kar se tiče tehnološke opremljenosti in prostorskih kapacitet. Posledično interesna skupina ugotavlja, da trenutno predvidenih 86,6 milijonov evrov proračunskih sredstev v 2019 za investicije (20 milijonov evrov dodatnih integralnih proračunskih sredstev, preostalo pa predstavljajo prenesena sredstva preteklih let iz posebnega proračunskega pod-sklada Ministrstva za zdravje, kamor se na podlagi Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija, stekajo namenska sredstva za investicije v javne zdravstvene zavode) niti približno ne zadošča za pokritje navedenih potreb. Ob tem MZ dodatno opozarja, da zgolj višja sredstva za investicije ne bi v popolnosti rešila nastalih težav, saj se hkrati soočamo tudi s kadrovskimi omejitvami za izpeljavo investicijskih projektov v Sektorju za investicije in javna naročila na MZ ter na drugi strani s pomanjkanjem ustrezne kadrovske strukture za učinkovito izpeljavo projektov na strani izvajalcev. Po oceni MZ bi za slednje potrebovali vsaj dve leti časa, zato večina obstoječih težav na področju investiranja v zdravstvu ni nemudoma rešljivih.

Interesna skupina je bila dodatno seznanjena tudi s pomanjkljivimi vlaganji v požarno varnost v okviru javnega zdravstvenega sistema v preteklih letih, med drugim tudi na račun varčevalnih ukrepov in posledične prisile usmerjanja obstoječih omejenih sredstev v storitve za paciente in manj v tovrstne, prav tako pomembne elemente za kakovostno delovanje zdravstvenega sistema. Posledično bo tudi na tem področju v prihodnje treba zagotoviti več finančnih sredstev, predvsem pa mu posvetiti več pozornosti, saj je delež starejših stavb v javnem zdravstvenem sistemu visok, pri čemer njihova požarna zaščita zaostaja za sodobnimi zahtevami na tem področju.

Interesna skupina je v zvezi s problematiko investicij izpostavila tudi možnost financiranja slednjih iz evropskih sredstev, kar se je v preteklosti v posameznih primerih (izgradnja nove Fakultete za kemijo in nove Fakultete za računalništvo in informatiko v okviru Univerze v Ljubljani) izkazalo kot edina možnost za izboljšanje stanja. Na podlagi pojasnil posameznih ministrstev ter pristojnega Ministrstva za finance interesna skupina ugotavlja, da medtem ko so prejšnje finančne perspektive

dopuščale oziroma bile ciljno usmerjene v investicije v obliki gradenj oziroma v investicije fizičnega tipa (ceste, zidove itd.), se prihodnja finančna perspektiva v okviru investicij osredotoča bolj v t. i. mehke vsebine (npr. na področju izobraževanja v krepitve kompetenc ipd.). Gre za splošno usmeritev na ravni EU, na katero težko vplivamo, zato interesna skupina ugotavlja, da smo na tem področju očitno zamudili tiste ključne priložnosti za napredek.

Interesna skupina kot pomemben segment izpostavlja tudi učinkovitost črpanja evropskih sredstev in poziva k čimprejšnji realizaciji načrtanih projektov na tem področju. Državni svet je že večkrat opozoril na to, da je treba v okviru vseh segmentov družbe zagotoviti, da bodo projekti, ki so ali še bodo uspeli priti skozi sito postopkov pridobivanja evropskih sredstev, tudi dejansko izvedeni. Ni namreč dovolj, če se uspešno izvede razpise, ključnega pomena je dejanska pridobitev sredstev in dokončna realizacija projektov. Interesna skupina zato poziva, da se po sprejemu rebalansa proračuna moči usmeri predvsem v navedeno področje. Med drugim bi bilo po mnenju interesne skupine treba poskrbeti tudi za to, da bodo odločevalci oziroma nadzorni mehanizmi v zvezi s črpanjem evropskih sredstev na nacionalnem nivoju delovali kot podporniki pri izvedbi posameznih projektov in ne zaviralci, kar se po izkušnjah v praksi tudi (pre)pogosto dogaja.

Interesna skupina je bila s strani Ministrstva za finance seznanjena, da se v okviru rebalansa proračuna iz naslova evropskih sredstev namenja odhodke in posledično identične prihodke v višini 1,016 milijarde evrov, kar predstavlja 66 % več sredstev v primerjavi z realizacijo 2018. Navedena višina sredstev je med drugim tudi posledica dejstva, da se je izvedba nekaterih projektov premaknila v leto 2019. Navedena sredstva so sicer načrtovana skladno z Izvedbenim načrtom operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za programsko obdobje 2014-2020, ki je v pristojnosti Službe Vlade za razvoj in kohezijsko politiko. V aktivnosti na področju črpanja evropskih sredstev se sicer vključujejo vsi vladni resorji, zato so tudi ostala pristojna ministrstva napovedala, da bodo navedenemu področju namenjala posebno pozornost.

Za področje politike izobraževanja in športa bo v letu 2019 na voljo 103,2 milijona evrov več sredstev, pri čemer interesna skupina poleg že prej navedene problematike investicij v celotni izobraževalni verigi, v okviru visokega šolstva poziva k zagotovitvi 100 %-nega financiranja prve in druge ravni t.i. bolonjskih študijskih programov iz javnih sredstev, torej brez potrebe po kritju dela stroškov (za materialne stroške, včasih tudi plače) iz tržne dejavnosti ter k opredelitvi tretje stopnje, torej doktorskih študijskih programov kot javne službe v celoti (ne samo za doktorske študente na podlagi štipendij, ampak tudi izvajalce programov, ki so sedaj plačani po avtorskih pogodbah). Slednje je predvidela že novela Zakona o visokem šolstvu iz leta 2018, ki pa ni doživela epiloga v zakonodajnem postopku. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport napoveduje, da bodo v aktualni noveli, ki je pripravi in se jo lahko pričakuje v javni razpravi že v prvi polovici leta 2019, ohranjene prej navedene ideje iz novele iz leta 2018, da pa bodo tudi v tem primeru ključnega pomena sredstva, ki jih bo treba zagotoviti za izvedbo zadanih sprememb.

Interesna skupina v posredni povezavi z zagotavljanjem proračunskih sredstev na področju izobraževanja dodatno poziva pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, da spremeni zakonske podlage na področju šolske prehrane, tako da se bo lahko zagotovilo dodatna sredstev za indeksacijo malic za dijake in oskrbnin

v dijaških domovih, katerih ocenjena vrednost ostaja na nespremenjeni ravni že iz časa pred sprejemom Zakona za uravnoteženje javnih financ, to je na ravni 2,42 evra. Interesna skupina opozarja, da ob inflaciji ter ostalih višjih stroških (energije, komunalnih storitev, plač in drugih materialnih stroškov) navedeni znesek ne zadošča za pripravo kakovostnih in zdravih obrokov. Navedeno povišanje sicer ne bi v celoti padlo v breme proračuna, ampak zgolj v višini subvencioniranega deleža.

Interesna skupina z zadovoljstvom ugotavlja, da se z rebalansom proračuna povečuje tako sredstva za znanost in informacijsko družbo v okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (dodatnih 7 milijonov evrov za področje znanosti in informacijske družbe ter dodatnih 21 milijonov za podporo tehnološko-razvojnemu projektu) kot tudi v okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), katerega rebalans proračuna za 2019 predvideva za politiko znanost in informacijska družba 268 milijonov evrov, kar predstavlja 13,68 % vseh sredstev ministrstva. Glede na sprejeti finančni načrt za leto 2019 se navedena sredstva v okviru MIZŠ povečujejo za 24,7 milijona evrov (dobrih 10 %), glede na porabo v 2018 pa se višajo za 67 milijonov evrov, pri čemer velik del zajemajo evropska kohezijska sredstva. MIZŠ dodatno izpostavlja znanost kot eno od glavnih vladnih prioritet, saj dokazano dolgoročno povečuje dodano vrednost in konkurenčnost gospodarstva ter na ta način zagotavlja pogoje za povečanje splošnega družbenega blagostanja. Poseben poudarek MIZŠ daje odprtosti in kakovosti navedenega sistema.

Interesna skupina ugotavlja, da je dober pokazatelj napredka v razmišljanju o pomenu znanosti za razvoj družbe tudi podatek, da integralna proračunska sredstva, ki se jih namenja za znanost v 2019 (207 milijonov evrov) prvič presejajo pred-krizno raven iz leta 2011, prav tako bo prvič po letu 2012 nominalno presežen znesek 200 milijonov evrov. Večanje razpoložljivih proračunskih sredstev na tem področju lahko v bistveni meri vpliva na konkurenčnost naše države v mednarodnem merilu, saj številne visoko razvite države, predvsem Kitajska (največ javnih sredstev za znanost; 2/3 vseh znanstvenih objav), Rusija in Združene države Amerike v znanstveno-raziskovalno področje vlagajo ogromna sredstva. Ne glede na vsa dodatna sredstva, ki so na voljo v okviru EU in Slovenije, v Sloveniji ostajamo pod deležem 0,5 % BDP za znanost, medtem ko bi moral biti naš cilj vsaj 1 % BDP. K boljšemu razvoju področja lahko pripomore tudi tesnejše povezovanje gospodarstva in znanosti, zato interesna skupina poziva Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo k nadgradnji navedenih povezav. Z vidika splošnega blagostanja družbe pa navedeno ministrstvo poziva tudi k bolj aktivni vlogi pri zaščiti t. i. državne srebrnine, saj se bodo zelo verjetno negativne posledice nekaterih prodaj tako na gospodarskem kot splošnem družbenem področju pokazale šele čez čas.

Interesna skupina na področju politike socialne varnosti ugotavlja, da gre za področje, ki bo v letu 2019 doživelo največji dvig sredstev (predvidenih 165,5 milijonov evrov več sredstev), od tega bo največ sredstev namenjenih za transfere posameznikom in gospodinjstvom (povečanje za 156,5 milijonov), torej za socialno ogrožene, za varstvo duševno in telesno prizadetih, za socialno vključevanje invalidov, otroški dodatek, druge družinske prejemke in starševska nadomestila.

Interesna skupina v zvezi s pristojnostmi Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru rebalansa izpostavlja zlasti sredstva, ki se jih bo namenjal za izvajanje novih zakonskih obveznosti v povezavi z Zakonom o osebni asistenci (ni še točnih ocen potrebnih sredstev) in novelo Zakona o izenačevanju

možnosti invalidov (načrtovanih 51 milijonov evrov sredstev), pa tudi zelo pomemben delež evropskih sredstev (iz naslova skupnostnih storitev bo namenjenih 9,7 milijona evrov) za izvajanje posameznih programov na področju socialnega varstva.

Interesna skupina v okviru izvajanja politik socialnega varstva posebej izpostavlja problematiko financiranja pripravništev in poziva pristojno ministrstvo, da prouči možnosti ponovne uvedbe izvajanja pripravništva socialnih delavcev preko Socialne zbornice Slovenije, kar se je v preteklosti izkazalo kot zelo dobra rešitev, predvsem z vidika kakovosti navedenega usposabljanja. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je potrdilo, da gre za problematično področje, zato s Socialno zbornico že iščejo rešitve za zagotovitev čim večjega možnega števila pripravništev, tudi na podlagi možnosti pridobivanja evropskih sredstev. Obenem pa ministrstvo navaja podatek, da je v evidencah brezposelnih na Zavodu RS za zaposlovanje prijavljenih več kot 200 brezposelnih socialnih delavcev, od katerih se jih četrtnina lahko takoj vključi v delovni proces, kar predstavlja še en dodaten vidik kadrovske problematike v okviru sistema socialnega varstva.

Interesna skupina poziva tudi k zagotovitvi sredstev za indeksacijo dodatka za pomoč in postrežbo, katerega višina se ni spremenila že od leta 2011, čeprav navedeni dodatek v veliko primerih igra vlogo socialnega korektiva pri najbolj marginaliziranih skupinah slovenskih državljanov. Enako velja za področje telesnih okvar, saj trenutno invalid s 100 %-no invalidnostjo prejme največ 80 do 100 evrov invalidnine. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je napovedalo uskladitev višine navedenih dodatkov v avgustu 2019, v paketu z ostalimi transferji.

Predlog rebalansa v letu 2019 v okviru Ministrstva za zdravje znaša 189,2 milijard evrov, kar predstavlja 19,62 %-no povečanje (31 milijonov evrov) glede na sprejeti proračun. Največji del proračuna Ministrstvo za zdravje namenja razbremenitvi zdravstvene blagajne, saj se v obvezo državnega proračuna prenaša financiranje specializacij zdravnikov ter financiranje pripravništva medicinskih strok v višini 60 milijonov evrov. Na podlagi navedenega bo omogočeno povečanje obsega financiranja zdravstvenih storitev iz zdravstvene blagajne. Iz proračuna bodo na podlagi predlaganega rebalansa zagotovljena tudi dodatna sredstva za skrajševanje čakalnih dob v višini 10 milijonov evrov, 4,4 milijona evrov dodatnih sredstev za izboljšanje likvidnostne situacije javnih zdravstvenih zavodov in 14,2 milijona evrov dodatnih sredstev za zagotavljanje zdravstvenega varstva socialno ogroženih skupin prebivalstva.

Interesna skupina opozarja, da predvidenih 181 milijonov evrov sredstev za izvajanje politik Ministrstva za zdravje (postavka 2711) v primerjavi s celotnimi sredstvi, ki jih porabimo na področju zdravstva (okrog 3,4 milijarde evrov), ne pomeni dovolj velikega prispevka proračuna k boljšim pogojem za delovanje zdravstvenega sistema. Delež proračunskih sredstev, ki jih država namenja za zdravstvo, bo torej še vedno ostal relativno nizek, kljub temu da so tako OECD kot druge mednarodne finančne institucije že večkrat opozorili na to, da bi morali navedeni delež zvišati. Prenizek delež finančnega vložka države se v zdravstvu namreč lahko izkaže kot kritičen predvsem v kriznih časih.

Interesna skupina posebej izpostavlja tudi problematiko skrajševanja čakalnih dob, predvsem v povezavi z dosedanjimi rezultati izvajanja Posebnega vladnega projekta

za skrajševanje čakalnih dob in povečanje kakovosti zdravstvene obravnave. Pri tem kot bistveni element reševanja problematike poudarja učinkovito porabo temu namenjenih finančnih sredstev (v letošnjem letu na podlagi predlaganega rebalansa proračuna 10 milijonov evrov) in nujnost poenotenja podatkov o čakalnih dobah, saj so javnosti še vedno na voljo različne številke, ki so včasih lahko zavajajoče.

Ministrstvo za zdravje v zvezi s skrajševanjem čakalnih dob pojasnjuje, da se register čakalnih dob, ki ga na nacionalni ravni vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), stalno izboljšuje in poenostavlja, zaradi želje, da bi s spremljanjem podatkov o čakalnih dobah čim manj obremenjevali zaposlene v zdravstvu. Cilj je poenotenje metodologije zbiranja podatkov o čakalnih dobah (to nalogo izvaja NIJZ), spodbuja pa se tudi vodstva bolnišnic k sprotnemu spremljanju navedeni podatkov, saj se na licu mesta s posameznimi organizacijskimi ukrepi lahko naredi največ napredka.

Ministrstvo za zdravje načrtuje odpravo čakalnih vrst za prve ambulantne specialistične preglede in diagnostiko nad dopustno čakalno dobo do konca 2020. Slednje naj bi za tisti nabor ambulantnih pregledov, ki imajo s strokovnega stališča večji vpliv na zdravje pacientov, dosegli že konec leta 2019 (nabor navedenih storitev bo določen do konca februarja 2019). Kot dodatni ukrepi se načrtuje krepitev primarne ravni na podlagi razbremenitve zdravnikov (prenos nekaterih storitev na diplomirane medicinske sestre; višji obseg plačila nekaterih dražjih in kompleksnejših laboratorijskih preiskav in drugih diagnostičnih storitev, ki sedaj terjajo napotitve na sekundarni nivo, lahko pa se opravijo na primarnem nivoju; zagotovitev sredstev za popolno vpeljavo projekta e-posvet, v okviru katerega bi se zdravnik na primarni ravni lahko posvetoval z zdravnikom na sekundarni ravni na podlagi uporabe informacijskih tehnologij, s čimer bi se prav tako zmanjšalo stopnjo napotitev na sekundarni nivo). Hkrati se želi povečati število ambulantnih specialističnih pregledov na sekundarni ravni (v okviru Splošnega dogovora za 2019 v zdravstvu je že definirano minimalno število prvih pregledov ter razmerje do kontrolnih pregledov na tim) ter zmanjšati število kontrolnih pregledov v ambulantni specialistični dejavnosti (pacienti bi bili hitreje prepuščeni v obravnavo na primarni ravni, za kar so družinski zdravniki že sedaj ustrezno usposobljeni, a zaradi različnih ovir navedeni način obravnave trenutno še ni izvedljiv).

Ministrstvo za zdravje napoveduje, da bo za spremljanje učinkovitosti navedenih ukrepov oblikovan nabor strukturnih in procesnih kazalnikov, prav tako pa se bo spodbujalo vodstva bolnišnic, da z izboljšanjem organizacije dela dvignejo nivo produktivnosti že v okviru osnovnih programov. Kjer bo ocenjeno kot najbolj nujno, bodo zagotovljena tudi dodatna sredstva za povečan obseg programov.

Interesno skupino je podrobneje zanimala tudi načrtovana poraba malo več kot 4 milijonov dodatnih sredstev, ki so v okviru predloga rebalansa proračuna predvidena na postavki 1706 Programi javnega zdravja. Seznanjena je bila, da se bo navedena sredstva namenilo za izvajanje strategije varnostni in zdravja pri delu, širitev nekaterih podatkovnih zbirk, radiološke preiskave, izvedbo projekta izboljšanja varnosti zdravstvenih storitev ter nekaterih drugih projektov. V proračunu je bilo sicer že v osnovi načrtovano tudi financiranje projektov na podlagi sredstev evropskih kohezijskih skladov, in sicer projekt SOPA za zmanjševanje tveganega pitja alkohola, projekti za skupnostni pristop, za zmanjševanje neenakosti v zdravju in zgodnje odkrivanje dejavnikov tveganja za pojav kroničnih nenalezljivih bolezni. Prav tako se bo iz proračuna zagotovilo sredstva za financiranje pilotnega projekta razvojnih

ambulant, skladno z novim modelom, definiranim v Resoluciji o nacionalnem programu duševnega zdravja, ter financiranje pilotne izvedbe treh različnih variant dolgotrajne oskrbe.

Interesna skupina je bila seznanjena tudi z vsebino postavke 4131 Tekoči transferji v sklade socialnega zavarovanja, v okviru katerih naj bi bilo Ministrstvu za zdravje namenjenih 79,2 milijonov evrov. Ministrstvo pojasnjuje, da bodo navedena sredstva uporabljena za kritje prispevkov prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja socialno ogroženih skupin prebivalstva (osebe z odločbo centra za socialno delo), za kritje stroškov pripravništev in specializacij v zdravstvu ter za skrajševanje čakalnih dob.

Podan je bil tudi poziv k finančni podpori pospešeni uporabi informacijsko naprednih rešitev v okviru zdravstvenega sistema, saj se ravno na področju zdravstva predvideva največji napredek na podlagi nadaljnje informatizacije sistema, tako za zaposlene v zdravstvu kot za paciente. Informatizacijo postopkov v zdravstvu je Ministrstvo za zdravje sicer ocenilo kot pomemben element razvoja sistema, ampak hkrati opozorilo, da uvajanje novih orodij informacijske tehnologije zaposlenih v zdravstvu ne sme oddaljevati od pacientov, ampak predvsem zagotoviti njihovo razbremenitev ter višji nivo kakovosti zdravstvene oskrbe.

Interesna skupina meni, da bomo za učinkovito uveljavljanje novih tehnologij v prvi vrsti morali spremeniti način razmišljanja o uporabnosti navedenih tehnologij v zdravstvu in poskrbeti, da se jih bo sistem vključevalo na pravi način. Torej tako, da bodo resnično učinkovito uporabljene kot nadgradnja ali pomoč sicer še vedno pomembnemu človeškemu stiku med zdravnikom in pacientom.

Interesna skupina je po opravljeni razpravi predlog rebalansa proračuna soglasno podprla (5 ZA, 0 PROTI) in sprejela (5 ZA, 0 PROTI) naslednji dodatni *sklep*:

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti predlaga pristojni Komisiji Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, da se seznaní s stališčem interesne skupine k Predlogu rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2019 in ga upošteva pri pripravi poročila za sejo Državnega sveta.

* * *

Za poročevalca na seji pristojne Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je bil določen vodja interesne skupine mag. Peter Požun.

Ad 2)

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019 (ZIPRS1819-B), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po nujnem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Interesna skupina predlog zakona **podpira (5 ZA, 0 PROTI)**.

Interesna skupina je bila seznanjena s predlaganimi spremembami in dopolnitvami Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2018 in 2019, na

podlagi katerih se določa znižanje dopustne zadolžitve države za leto 2019 (s 3.255.112.170 evrov, kolikor je bilo določeno v sprejetem proračunu za 2019, na 1.890.568.577,80 evra, kar omogočajo proračunski presežki iz preteklih let ter dobro upravljanje z dolgom države, zaradi česar se država lahko zadolžuje v manjši meri); zvišuje dovoljeno število zaposlenih v skupnem kadrovskem načrtu državnih organov (z 0,8 odstotka še za 0,2 odstotni točki z namenom razrešitve kadrovske problematike v zaporih in Uradu za probacijo) ter v povezavi s porabo sredstev splošne proračunske rezervacije določa izjemo od pogoja, zapisanega v 42. členu Zakona o javnih financah. Zaradi nepredvidenih okoliščin in življenjskih dogodkov, ki lahko povečajo posamezne izdatke, je namreč potrebe po finančnih sredstvih na posameznih področjih težko načrtovati (npr. poraba na centraliziranih programih EU, ki so odvisni od uspešnosti upravičencev na razpisih EU, ter predsedovanje Svetu Evropske unije). Na podlagi navedenega se z novim 68.a členom omogoča, da se, ne glede na prvi odstavek 42. člena Zakona o javnih financah, sredstva splošne proračunske rezervacije lahko uporablja za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu. Ostala pravila v zvezi z navedenim členom ZJN ostajajo nespremenjena, vključno z maksimalnim možnim obsegom sredstev proračunske rezervacije, ki ne sme presegati 2 % prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov.

Dodatno se s predlogom zakona prilagaja določbe 35. člena veljavnega zakona novemu načinu načrtovanja pridobivanja stvarnega premoženja, v skladu z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1) (ker gradnje in izvajanje investicijskega vzdrževanja niso stvarno premoženje, ampak storitve, jih na podlagi nove ureditve ne bo več treba vključevati v načrte pridobivanja nepremičnega in premičnega premoženja, s skladu z zakonom, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti).

Interesna skupina posebej izpostavlja spremembo 52. člena veljavnega ZIPRS1819, s katerim se uvaja ločeno omejitev obsega dopustne zadolžitve in poroštev posrednih uporabnikov proračuna države in nefinančnih družb v pretežni lasti države, glede na to, ali navedeni subjekti sodijo v sektor država ali ne. Skupni obseg možnega zadolževanja in poroštev posrednih uporabnikov proračuna države in nefinančnih družb se sicer viša (z veljavnih 600.000.000 na 900.000.000 evrov), a se obenem postavlja zgornjo mejo obsega zadolžitve in poroštev tistega dela prej navedenih posrednih proračunskih uporabnikov, ki sodijo v sektor država, na 200.000.000 evrov. Interesno skupino so zanimali vzroki za navedeno ločeno obravnavo subjektov in relativno nizko postavljeno omejitev za tiste posredne proračunske uporabnike, ki sodijo v sektor država, z vidika možnega vpliva navedene omejitve na možnost zadolževanja javnih zavodov, ki delujejo na področju različnih interesov, ki jih zastopajo člani interesne skupine. Interesna skupina na podlagi pojasnil pristojnega Ministrstva za finance ugotavlja, da se navedena omejitev 200.000.000 evrov za proračunske uporabnike, ki v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (Uradni list RS, št. 13/06 in 107/13) sodijo v sektor država, uvaja zgolj kot previdnostni ukrep v povezavi z izpolnjevanjem dolžnosti države, povezanih s fiskalnim pravilom in ostalimi zahtevami Evropske unije.

Interesna skupina je po opravljeni razpravi predlog zakona soglasno podprla (5 ZA, 0 PROTI) in sprejela (5 ZA, 0 PROTI) naslednji dodatni *sklep*:

Interesna skupina negospodarskih dejavnosti predlaga pristojni Komisiji Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, da se seznaní s stališčem interesne skupine k predlogu zakona in ga upošteva pri pripravi poročila za sejo Državnega sveta.

* * *

Za poročevalca na seji pristojne Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je bil določen vodja interesne skupine mag. Peter Požun.

Mag. Nuša Zupanec
namestnica sekretarja
Državnega sveta

Mag. Peter Požun
vodja interesne skupine